САРДЭЧНА ЗАПРАШАЕМ!

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Беларускі УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

№ 18 (852) ● Чацвер, 1 чэрвеня 1972 г. ● Цана 2 кап. ● Год выдання XXV

Дарагія сябры! Перад вамі шырока раскрывае дзверы адна са старэйшых навучальных устаноў рэспублікі — Беларускі ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга дзяржаўны універсітэт імя У. І. Леніна.

Восенню мінулага года шматтысячны калектыў БДУ ўрачыста святкаваў сваё слаўнае пяцідзесяцігоддзе, а новы, 1972-1973 вучэбны год, азнамянуецца выдатнай падзеяй — 50-годдзем утварэння Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. Гэтае свята тым больш знамянальнае для універсітэта, бо ў яго сценах займаюцца прадстаўнікі многіх брацкіх рэспублік нашай вялікай Радзімы.

Кожная вясна — хвалюючая і адказная пара для моладзі, выбіраючай свой жыццёвы шлях. Трэба вызначыць сваё прызванне, знайсці любімую справу, якой будзеш служыць, аддаючы ўсе сілы і веды. Маладому пакаленню — прадаўжаць будаваць камунізм і жыць пры камунізме. А для гэтага трэба добра валодаць спецыяльнасцю, быць шырока адукаваным чалавекам, актыўным грамадскім дзеячом.

Універсітэт запрашае моладзь на наступныя факультэты: фізічны, матэматычны, прыкладной матэматыкі, спецыяльны факультэт прыкладной матэматыкі, хімічны, біялагічны, геаграфічны, гістарычны, юрыдычны, філалагічны, журналістыкі, завочны факультэт, а таксама на падрыхтоўчае аддзяленне і завочныя падрыхтоўчыя курсы.

Падрыхтоўка кадраў ва універсітэце вядзецца па 14 спецыяльнасцях і 45 спецыялізацыях.

Ва універсітэце створаны ўсе неабходныя ўмовы для даследчай работы ў галіне фізікі, хіміі, матэматыкі, біялогіі, грамадскіх і іншых навук. Аб прызнанні поспехаў вучоных універсітэта сведчыць уключэнне тэматыкі іх даследаванняў у агульнасаюзны план важнейшых навукова-даследчых работ Дзяржкамітэта па навуцы і тэхніцы Савета Міністраў СССР і галіновых навуковых саветаў АН СССР па адпаведных праблемах.

Вядомыя ў рэспубліцы і за яе межамі студэнцкія калектывы мастацкай самадзейнасці: народная харавая капэла, народны аркестр народных інструментаў, народны ансамбль танца «Крыжачок», студэнцкі тэатр, эстрадны ансамбль, духавы аркестр.

Універсітэцкая бібліятэка — буйнейшая вузаўская бібліятэка рэспублікі. У яе фондах больш мільёна тамоў падручнікаў, дапаможнікаў, даведнікаў, слоўнікаў, энцыклапедый, класічнай і арыгінальнай літаратуры, тысячы камплектаў перыядычных выданняў на розных мовах свету.

Багатыя і цікавыя па свайму зместу музеі універсітэта: гістарычны, геолага-мінералагічны, заалагічны.

Ва універсітэцкай аранжарэі сабраны прадстаўнікі флоры краін Еўропы, Азіі, Амерыкі, Афрыкі.

У распараджэнні студэнтаў цудоўныя вучэбныя карпусы, актавыя і чытальныя залы, клубы і ленінскія пакоі ў інтэрнатах, спартыўна-аздараўленчы лагер на возеры Нарач.

Ва універсітэце створаны ўсе ўмовы для таго, каб моладзь паспяхова авалодвала ведамі, фарміравалася палітычна сталай, ідэйна перакананай, фізічна моцнай і здаровай.

Шматграннае і цікавае жыццё шматтысячнага калектыву універсітэта шырока адлюстроўваецца ў насценных газетах вучэбных груп, курсаў, факультэтаў і ў шматтыражнай газеце БДУ.

БЕЛАРУСКІ ОРДЭНА ПРАЦОЎНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ імя У. І. ЛЕНІНА

аб'яўляе прыём студэнтаў

НА ДЗЁННАЕ АДДЗЯЛЕННЕ на спецыяльнасці:

беларуская і руская мова і літаратура, журналістыка, руская мова і літаратура, гісторыя, філасофія, правазнаўства, палітычная эканомія, хімія, матэматыка, прыкладная матэматыка, біялогія, геаграфія, фізіка, радыёфізіка, электроніка;

НА ВЯЧЭРНЯЕ АДДЗЯЛЕННЕ на спецыяльнасці: **беларуская і руская мова і літаратура, руская мова і літаратура, правазнаўства, гісторыя, філасофія, біялогія, хімія, геаграфія, фізіка, радыёфізіка і электроніка, матэматыка.**

Універсітэт рыхтуе высокакваліфікаваных спецыялістаў для розных галін народнай гаспадаркі, навукі і культуры, выкладчыкаў вышэйшых, сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў і сярэдніх агульнаадукацыйных школ.

ПРЫЁМ ЗАЯЎ НА ДЗЁННАЕ І ВЯЧЭРНЯЕ АДДЗЯЛЕННІ — з 20 чэрвеня па 31 ліпеня; уступныя экзамены — з 1 па 20 жніўня; залічэнне ў састаў студэнтаў — з 21 па 25 жніўня. Тэрмін навучання на дзённым аддзяленні — 5 гадоў, на вячэрнім — 6 гадоў.

Заявы аб прыёме падаюцца на імя рэктара універсітэта па адзінай форме (дадатак № 2 да правілаў прыёму ў ВНУ).

Да заявы прыкладаюцца: дакумент аб сярэдняй адукацыі (арыгінал), характарыстыка для паступлення ва універсітэт, медыцынская даведка (форма 286), чатыры фотакарткі (здымкі без галаўнога ўбора, 3×4 см).

Паступаючыя падаюць характарыстыку з апошняга месца работы, якая выдаецца партыйнымі, камсамольскімі, прафсаюзнымі і іншымі грамадскімі арганізацыямі, кіраўнікамі прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый, праўленнямі калгасаў, а выпускнікі агульнаадукацыйных школ — кіраўнікамі і грамадскімі арганізацыямі школ.

Характарыстыка ад камандавання воінскай часці звольненым у запас з радоў Савецкай Арміі не абавязкова.

Асобы, якія маюць стаж практычнай работы не менш чым два гады, а таксама накіраваныя на вучобу з адрывам ад вытворчасці або якія паступаюць на вячэрняе навучанне на спецыяльнасці, адпаведныя характару іх работы ў народнай гаспадарцы, разам з заявай павінны падаць заверanую кіраўніком прадпрыемства або ўстановы выпіску з працоўнай або калгаснай кніжкі.

На навучанне з адрывам ад вытворчасці па спецыяльнасцях журналістыка, правазнаўства, філасофія, палітычная эканомія прымаюцца, як правіла, асобы, якія маюць стаж практычнай работы не менш чым два гады, пры гэтым на спецыяльнасць журналістыка прымаюцца асобы, што праявілі здольнасць да літаратурнай дзейнасці.

Пасля прыбыцця ва універсітэт паступаючы прад'яўляе асабіста пашпарт, ваенны білет (ваеннаабавязаныя запасу) або прыпісное пасведчанне (асобы прызыўнога ўзросту).

Паступаючыя ва універсітэт на дзённае і вячэрняе навучанне здаюць экзамены ў залежнасці ад выбранай спецыяльнасці па наступных дысцыплінах: на **спецыяльнасць беларуская і руская мова і літаратура** — па рускай мове і літаратуры (пісьмова), беларускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна), гісторыі СССР (вусна); на **спецыяльнасць руская мова і літаратура** — па рускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна); замежнай мове (вусна), гісторыі СССР (вусна), замежнай мове (вусна); на **спецыяльнасць журналістыка** — па рускай мове і літаратуры або (па жаданню паступаючага) па беларускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна), гісторыі СССР (вусна), замежнай мове (вусна); на **спецыяльнасці гісторыя, філасофія, правазнаўства** — па рускай мове і літаратуры або (па жаданню паступаючага) па беларускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна), гісторыі СССР (вусна), замежнай мове (вусна); на **спецыяльнасці фізіка, матэматыка, прыкладная матэматыка, радыёфізіка і электроніка** — па матэматыцы (пісьмова і вусна), фізіцы (вусна), рускай мове і літаратуры або (па жаданню паступаючага) па беларускай мове і літаратуры (пісьмова); на **спецыяльнасць хімія** — па хіміі (вусна), матэматыцы (вусна), фізіцы (вусна), рускай мове і літаратуры або (па жаданню паступаючага) па беларускай мове і літаратуры (пісьмова); на **спецыяльнасць біялогія** — па біялогіі (вусна), хіміі (вусна), матэматыцы (вусна), рускай мове і літаратуры або (па жаданню паступаючага) па беларускай мове і літаратуры (пісьмова); на **спецыяльнасць геаграфія** — па матэматыцы (вусна), геаграфіі (вусна), гісторыі СССР (вусна), рускай мове і літаратуры або (па жаданню паступаючага) па беларускай мове і літаратуры (пісьмова); на **спецыяльнасць палітычная эканомія** — па матэматыцы (пісьмова), геаграфіі (вусна), гісторыі СССР (вусна), рускай мове і літаратуры або (па жаданню паступаючага) па беларускай мове і літаратуры (пісьмова).

ЗАЎВАГА: узнагароджаныя пасля заканчэння сярэдняй школы залатым (сярэбраным) медалем або асобы, што закончылі сярэднюю спецыяльную навучальную ўстанову з дыпломам з адзнакай, здаюць установленыя экзамены толькі па адной з дысцыплін, а іменна: на спецыяльнасць беларуская і руская мова і літаратура — па беларускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна); на спецыяльнасць руская мова і літаратура — па рускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна); на спецыяльнасць журналістыка — па рускай мове і літаратуры або (па жаданню паступаючага) па беларускай мове і літаратуры (пісьмова і вусна); на спецыяльнасці: матэматыка, прыкладная матэматыка — па матэматыцы (пісьмова і вусна); на спецыяльнасць хімія — па хіміі (вусна); на спецыяльнасць біялогія — па біялогіі (вусна); на спецыяльнасці фізіка, радыёфізіка і электроніка — па фізіцы (вусна); на спецыяльнасць геаграфія — па геаграфіі (вусна); на спецыяльнасці гісторыя, філасофія, правазнаўства — па гісторыі СССР (вусна); на спецыяльнасць палітычная эканомія — па матэматыцы (пісьмова).

Пры здачы экзаменаў як пісьмова, так і вусна па гэтай дысцыпліне з ацэнкай «выдатна» яны вызваляюцца ад далейшай здачы ўступных экзаменаў, а пры атрыманні ацэнкі «добра» або «здавальняюча» здаюць экзамены па ўсіх адпаведных дысцыплінах.

Яўка на ўступныя экзамены па выкліку прыёмнай камісіі.

Заявы і дакументы аб прыёме высылаць па адрасу:

22080 г. Мінск, 80, Белдзяржуніверсітэт імя У. І. Леніна, прыёмная камісія.

Рэктарат.

БІЯЛАГІЧНЫ

Побач з вядучымі галінамі сучаснага прыродазнаўства — матэматыкай, фізікай і хіміяй — усё больш узрастае значэнне біялогіі, дасягненні якой садзейнічаюць хуткаму развіццю сельскай гаспадаркі, медыцыны, раду галін прамысловасці.

Вялікае народнагаспадарчае значэнне маюць наступныя раздзелы біялагічнай навукі: біяхімія, біяфізіка, генетыка, цыталогія, мікрабіялогія, якія вывучаюць будову і функцыі жывой матэрыі на ўсіх стадыях яе развіцця.

Бурны рост біялагічнай навукі і ўзрастаючае яе значэнне ў эканамічным прагрэсе патрабуюць падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў-біёлагаў для работы ў навукова-даследчых біялагічных, сельскагаспадарчых, медыцынскіх установах, а таксама ў вышэйшых і сярэдніх навучальных установах і агульнаадукацыйных школах.

Вучэбную, навуковую і выхаваўчую работу на біялагічным факультэце вядуць наступныя кафедры: заалогіі беспазваночных, сістэматыкі раслін, фізіялогіі раслін, дарвінізму і генетыкі, біяхіміі і біяфізікі, фізіялогіі чалавека і жывёл, мікрабіялогіі, заалогіі беспазваночных. Тут працуюць высокакваліфікаваныя выкладчыкі.

На факультэце ёсць навукова-даследчыя лабараторыі, батанічны сад, вялікі заалагічны музей, аранжарэя, дзве вучэбна-навуковыя базы, што садзейнічае правядзенню актуальных для народнай гаспадаркі даследаванняў і падрыхтоўкі спецыялістаў па ўсіх асноўных галінах сучаснай біялогіі. Біялагічны факультэт у цяперашні час з'яўляецца вядучым вучэбна-навуковым цэнтрам падрыхтоўкі кадраў біёлагаў для рэспублікі.

На факультэце, акрамя спецыяльных біялагічных дысцыплін, выкладаюцца фізіка, хімія, матэматыка, а таксама сацыяльна - эканамічныя дысцыпліны. На першым і другім курсах студэнты вывучаюць агульнабіялагічныя дысцыпліны, праходзяць вучэбную практыку па батаніцы і заалогіі. Спецыялізацыя пачынаецца з трэцяга курса. Яна забяспечваецца чытаннем спецыяльных курсаў, вялікім спецпрактыкумам, выкананнем курсавых работ.

Спецыялізацыя вядзецца па наступных галінах біялогіі: біяхіміі, батаніцы, заалогіі, фізіялогіі раслін, фізіялогіі чалавека і жывёл, генетыцы і цыталогіі, мікрабіялогіі, гідрабіялогіі, ахозе прыроды.

Вялікую ўвагу кафедры ўдзяляюць развіццю студэнцкіх навуковых даследаванняў. Лепшыя навуковыя работы студэнтаў штогод прадстаўляюцца на ўсесаюзны і рэспубліканскі конкурсы, публікуюцца ў перыядычным навуковым друку, дакладваюцца на навуковых канферэнцыях. Факультэт мае матэрыяльна-тэхнічную базу, якая дазваляе далучыць усіх студэнтаў да даследчай работы. Пры кафедрах і лабараторыях на працягу многіх год паспяхова працуюць 9 студэнцкіх навуковых гурткоў.

Спецыялістам, якія закончылі біялагічны факультэт, прысвойваецца кваліфікацыя «біёлаг, выкладчык біялогіі і хіміі». Выпускнікі біялагічнага факультэта накіроўваюцца на працу ў агульнаадукацыйныя школы, навукова-даследчыя ўстановы і некаторыя прамысловыя прадпрыемствы.

У. ШАЛАТОНІН,
намеснік дэкана, дацэнт.

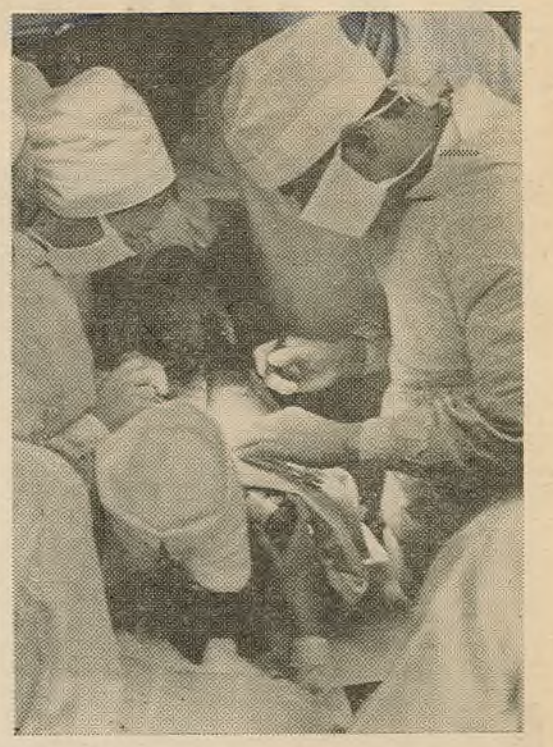

МАТЭМАТЫЧНЫ

Выпускнікі матэматычнага факультэта паспяхова працуюць у вышэйшых навучальных установах, навукова-даследчых установах, вылічальных цэнтрах, канструктарскіх бюро, сярэдніх спецыяльных навучальных установах і школах нашай рэспублікі і за яе межамі.

Сярод выхаванцаў факультэта 8 дактароў фізіка-матэматычных навук, чатыры лаўрэаты прэміі імя Ленінскага камсамола. Звыш 100 выпускнікоў факультэта абаранілі дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата фізіка-матэматычных навук, 29 з іх працуюць зараз у Белдзяржуніверсітэце. Сем выпускнікоў факультэта ўдастоены высокага звання заслужанага настаўніка рэспублікі, многія ўзнагароджаны значком «Выдатнік народнай адукацыі».

У цяперашні час матэматычны факультэт — адзін з буйнейшых ва універсітэце. Тут вучыцца 1327 студэнтаў, у тым ліку па дзённай форме— 860, па вячэрняй—295 і завочнай — 172.

Факультэт рыхтуе кваліфікаваныя кадры матэматыкаў, запатрабаванне на якіх узрастае з кожным годам. Аб гэтым сведчыць той факт, што ўсе студэнты матэматычнага факультэта, завяршаючыя навучанне ў 1972 годзе, планам размеркавання накіроўваліся на працу ў навуковыя ўстановы, на прадпрыемствы. 8 будучых выпускнікоў факультэта выявілі жаданне пайсці на выкладчыцкую работу ў школы. Іх просьба была задаволена.

Размеркаванне на работу студэнтаў факультэта праводзіцца за год да заканчэння вучобы. Гэта дае магчымасць больш эфектыўна арганізаваць вытворчую або педагагічную практыку.

Факультэт мае 6 кафедр, на якіх працуе звыш 60 выкладчыкаў.

Падрыхтоўка навуковых кадраў здзяйсняецца праз аспірантуру. За перыяд яе дзейнасці падрыхтавана каля 60 кандыдатаў фізіка-матэматычных навук. У цяперашні час у аспірантуры вучыцца 22 чалавекі.

Факультэт аказвае дапамогу іншым краінам у падрыхтоўцы нацыянальных кадраў. Зараз на факультэце займаецца 87 студэнтаў з 8 краін. Некаторыя іншаземныя грамадзяне ўжо закончылі вучобу і працуюць у сябе на радзіме (Куба, ДРВ). Паспяхова завяршыў навучанне ў аспірантуры матэматычнага факультэта выпускнік Ханойскага універсітэта Хоанг Дзінь Зунг. Абараніўшы кандыдацкую дысертацыю ў Мінску, ён паехаў на работу ў Ханой.

Вучоныя матэматычнага факультэта падтрымліваюць шырокія сувязі з матэматыкамі іншых вну краіны. Многія з іх былі ўдзельнікамі міжвузаўскіх навуковых канферэнцый, праведзеных у Маскве, Вільнюсе, Рызе, Тбілісі, Казані, Тарту, а таксама IV Усесаюзнага з'езда матэматыкаў.

Пры матэматычным факультэце праведзены тры рэспубліканскія канферэнцыі матэматыкаў Беларусі.

Матэматычны факультэт, у межах дагавораў паміж Белдзяржуніверсітэтам і іншымі універсітэтамі, падтрымлівае садружнасць з адпаведнымі факультэтамі Іенскага універсітэта імя Ф. Шылера (ГДР), Сафійскага універсітэта імя К. Ахрыдскага (Балгарыя), Люблянскага універсітэта (Югаславія). З мэтай абмену вопытам работы, чытання лекцый, павышэння кваліфікацыі, сумеснага вядзення навуковых даследаванняў наш факультэт наведалі прадстаўнікі дружалюбных універсітэтаў, а супрацоўнікі матэматычнага факультэта пабывалі ў ГДР, Балгарыі і Югаславіі, выступілі там з лекцыямі і дакладамі.

Матэматычны факультэт штогод прымае на вытворча- азнаямленчую практыку групу студэнтаў-матэматыкаў Іенскага універсітэта і накіроўвае ў Іену з аналагічнай мэтай сваю групу студэнтаў, якую ўзначальвае адзін з выкладчыкаў.

Калектыў матэматычнага факультэта прыкладае намаганні да таго, каб з гонарам выканаць вялікія і адказныя задачы па далейшаму павышэнню якасці падрыхтоўкі спецыялістаў, пастаўленыя XXIV з'ездам КПСС.

А. ГУСАК,
дэкан факультэта,
дацэнт.

ПАДРЫХТОЎЧЫЯ КУРСЫ

Вось ужо некалькі год пры універсітэце паспяхова працуюць завочныя падрыхтоўчыя курсы, асноўная задача якіх—дапамагчы моладзі, якая закончыла сярэднюю школу некалькі год таму назад, паўтарыць матэрыял. Зараз ужо з упэўненасцю можна сказаць, што такая сістэма падрыхтоўкі ў вну сябе поўнасцю апраўдала. Паказальным у гэтых адносінах з'явіўся 1971 год, калі з 2400 слухачоў, якія займаліся на курсах і паспяхова выканалі вучэбную праграму, ва універсітэт паступіла каля 600 чалавек, г. зн. амаль кожны чацвёрты.

Сістэма заняткаў на курсах завочная: упор зроблен на самастойную работу. Слухачам высылаюцца дапаможнікі, кантрольныя работы і кароткія метадычныя ўказанні да іх.

Уся праграма завочных заняткаў пабудавана такім чынам, каб сканцэнтраваць увагу слухачоў на тым аб'ёме патрабаванняў, які будзе прад'яўлен на ўступных экзаменах.

У цяперашні час на падрыхтоўчых курсах, якія пачалі сваю работу 1 кастрычніка мінулага года, займаецца каля 2700 чалавек. У большасці гэта рабочыя і служачыя, а таксама сельская моладзь — дзесяцікласнікі.

Слухачы займаюцца па стабільных падручніках сярэдняй школы і дадаткова выкарыстоўваюць дапаможнікі для паступаючых у вну.

Выкладанне на завочных курсах вядуць вопытныя выкладчыкі БДУ.

Слухачы, паспяхова выканаўшыя ўсе кантрольныя работы, выклікаюцца на вочную ўстановачную сесію. На працягу пятнаццаці дзён ім будуць прачытаны аглядныя лекцыі па найбольш складаных раздзелах праграмы.

ФІЗІЧНЫ

Тэхнічны прагрэс нашых дзён немагчымы без развіцця дакладных навук, у тым ліку і фізікі. Выкарыстанне фізічных метадаў і апаратуры ў розных галінах навукі, у тэхналагічных працэсах і аўтаматычных метадах кантролю з кожным днём павялічвае запатрабаванне на фізікаў самага рознага профілю з шырокім навуковым кругаглядам, добрай матэматычнай падрыхтоўкай, валодаючых арсеналам усіх сучасных метадаў даследавання. Маладых спецыялістаў, задавальняючых гэтыя патрабаванні, і рыхтуе фізічны факультэт.

Фізічны факультэт з'яўляецца адным са старэйшых ва універсітэце: ён быў створан на базе фізіка-матэматычнага аддзялення педагагічнага факультэта, адкрытага ў 1922 годзе.

Фізічны факультэт сённяшняга дня — гэта дзве з паловай тысячы студэнтаў, сярод якіх вучыцца каля ста пасланцоў зарубежных краін; 15 кафедр, на якіх працуюць каля двухсот выкладчыкаў, сярод якіх 11 дактароў навук і 70 кандыдатаў; каля ста чалавек, галоўным чынам выпускнікоў факультэта, вучацца ў аспірантуры і рыхтуюцца да выкладчыцкай работы ў вышэйшых навучальных установах. Пры факультэце створаны навуковыя лабараторыі, Інстытут прыкладных фізічных праблем. Працуе студэнцкая навукова-даследчая лабараторыя (СНДЛ) і студэнцкі вылічальны цэнтр (СВЦ). Вось чаму выбранне фізікі сваёй спецыяльнасцю адкрывае перад моладдзю неабмежаваныя магчымасці творчай, захапляючай працы.

Падрыхтоўка спецыялістаў на факультэце вядзецца па дзвюх спецыяльнасцях: фізіцы; радыёфізіцы і электроніцы (дзённае і вячэрняе аддзяленні).

У адпаведнасці з запатрабаваннямі навукова-даследчых устаноў і нарадной гаспадаркі рэспублікі па спецыяльнасці фізіка падрыхтоўка вядзецца па оптыцы і спектраскапіі, фізіцы цвёрдага цела, фізіцы паўправаднікоў ядзернай фізіцы, ядзерных энергетычных установках, біяфізіцы, цеплафізіцы, тэарэтычнай фізіцы, атамнай і малекулярнай фізіцы, квантавай электроніцы. Паступіўшыя на радыёфізічнае аддзяленне спецыялізуюцца па радыёфізіцы і электроніцы звышвысокіх частот, у тым ліку і па антэнных канструкцыях, па фізічнай электроніцы, па электрафізіцы, электронных матэматычных машынах і мікраэлектроніцы.

На працягу першых двух год студэнты вывучаюць агульную і тэарэтычную фізіку і вялікі цыкл матэматычных дысцыплін. Затым выбіраюць па жаданню адзін з пералічаных вышэй напрамкаў для далейшай спецыялізацыі. У распараджэнне студэнтаў прадастаўляюцца вучэбныя і навуковыя лабараторыі, забяспечаныя сучасным фізічным абсталяваннем. За год да заканчэння універсітэта, г. зн. у канцы IV курса, робіцца размеркаванне на работу. Пасля гэтага студэнты праходзяць вытворчую практыку і выконваюць дыпломныя работы, тэматыка якіх цесна ўвязваецца з будучай практычнай дзейнасцю.

Выпускнікі факультэта — а іх толькі за пасляваенны перыяд падрыхтавана звыш 3.000 — працуюць у самых розных галінах народнай гаспадаркі. Сярод іх лаўрэат Ленінскай прэміі акадэмік АН СССР Л. А. Арцымовіч, прэзідэнт АН БССР М. А. Барысевіч, рэктар універсітэта, Герой Сацыялістычнай Працы акадэмік АН БССР А. Н. Сеўчанка і іншыя.

Пераважная большасць супрацоўнікаў навукова-даследчых устаноў рэспублікі фізічнага профілю—выпускнікі фізічнага факультэта.

Фізіка— навука пярэдняга краю, навука цяжкая і захапляючая. Для тых, хто не баіцца гэтых цяжкасцей, шырока адкрыты дзверы фізічнага факультэта.

А. ЛАБУДА,
намеснік дэкана, дацэнт.

ЮРЫДЫЧНЫ

На працягу пяці год навучання на юрыдычным факультэце студэнты атрымліваюць глыбокія веды па грамадскіх і юрыдычных навуках, праходзяць вучэбную і вытворчую практыку ў органах дзяржаўнага кіравання і ў судова-пракурорскіх органах.

Вучэбны план прадугледжвае (пачынаючы з трэцяга курса) спецыялізацыю па трох асноўных напрамках: следча-судова-пракурорскі, дзяржаўна-прававы, гаспадарча-прававы. На пятым (апошнім) курсе студэнты абараняюць дыпломную работу і здаюць дзяржаўныя экзамены. Паспяхова завяршыўшым навучанне прысвойваецца кваліфікацыя «юрыст».

На факультэце шэсць спецыялізаваных кафедр (тэорыі дзяржавы і права; гісторыі дзяржавы і права; дзяржаўнага права і савецкага будаўніцтва; крымінальнага права; крымінальнага працэсу і крыміналістыкі; дзяржаўнага права і працэсу), якія забяспечваюць выкладанне юрыдычных дысцыплін, кіраўніцтва навуковымі гуркамі студэнтаў, а таксама праводзяць вялікую навукова-даследчую работу ў галіне права і методыкі выкладання, рыхтуюць падручнікі і вучэбныя дапаможнікі.

Па грамадскіх навуках (гісторыі КПСС, марксісцка-ленінскай філасофіі, палітэканоміі, навуковаму камунізму і іншых), замежных мовах і фізічнаму выхаванню такая ж работа праводзіцца навукова-педагагічнымі работнікамі адпаведных агульнаўніверсітэцкіх кафедр.

Выкладанне юрыдычных навук на факультэце вядуць вядомыя вучоныя прафесары Ф. І. Гаўзе, І. І. Гарэлік, С. Р. Драбязка, А. В. Дулаў, І. І. Марціновіч, В. Ф. Чыгір, М. Г. Юркевіч, дактары юрыдычных навук С. Р. Віхараў і Г. Г. Цернавая, дацэнты К. А. Барзова, Ю. П. Броўка, Н. Н. Гапановіч, А. А. Галаўко, В. А. Дарогін, С. П. Бякешка, П. А. Дубавец, П. К. Еўдакімаў, М. Н. Меркушаў, Е. А. Мацвіенка, К. В. Кічыгіна, Е. Ф. Плюта, Я. М. Тагуноў, В. А. Шкурко, В. Н. Шпілёў, І. А. Юхо і іншыя.

У распараджэнні студэнтаў спецыялізаваная бібліятэка, лабараторыя савецкага заканадаўства, фоталабараторыя, крыміналістычная лабараторыя, лабараторыя крыміналістычнай тэхнікі.

На факультэце ёсць дзённае і вячэрняе аддзяленні (юрыдычнае аддзяленне ёсць і на завочным факультэце). На дзённае аддзяленне прымаюцца ў асноўным асобы з двухгадовым працоўным стажам. Толькі невялікая частка месц адводзіцца выпускнікам сярэдніх школ, якія не маюць указанага стажу.

І. ЦІШКЕВІЧ,
дэкан факультэта,
прафесар.

ХІМІЧНЫ

Хімічны факультэт—адзіны ў рэспубліцы, дзе рыхтуюцца высокаваліфікаваныя кадры хімікаў для работы ў навукова-даследчых і заводскіх лабараторыях, у вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах і ў сярэдніх школах.

Адна з асаблівасцей вучобы на факультэце заключаецца ў тым, што вывучэнне ўсіх хімічных дысцыплін вядзецца на шырокай фізіка-матэматычнай аснове і галоўная ўвага ўдзяляецца тэарэтычным асновам хіміі, засваенне якіх немагчыма без глыбокіх ведаў адпаведных раздзелаў вышэйшай матэматыкі, квантавай механікі і фізікі.

Глыбокая тэарэтычная падрыхтоўка студэнтаў-хімікаў спалучаецца з эксперыментальнай работай у лабараторыях факультэта, дзе студэнты асвойваюць прыёмы і метады хімічнага эксперыменту і замацоўваюць тэарэтычныя веды.

У цяперашні час наша лабараторная база ўкамплектавана навейшым абсталяваннем. Маюцца інфракрасныя спектографы, установкі ядзернага і электроннага парамагнітнага рэзанансу, электронныя мікраскопы, электранографы, рэнтгенаўскія ўстаноўкі і іншае унікальнае абсталяванне, якое дазваляе вывучаць тонкія дэталі будовы і ўласцівасцей рэчыва.

На дзевяці кафедрах факультэта працуюць вядомыя ў рэспубліцы вучоныя-хімікі член-карэспандэнт АН БССР Р. Л. Старобінец, прафесары І. Р. Цішчанка, О. Р. Скараход, Д. М. Андрэеўскі і больш 50 кандыдатаў хімічных навук.

На старэйшых курсах у адпаведнасці з жаданнем і інтарэсамі студэнты спецыялізуюцца ў адной з больш вузкіх галін хіміі: неарганічнай, арганічнай, фізічнай, аналітычнай хіміі, хіміі паўправадніковых рэчываў, хіміі высокамалекулераў, хіміі нафты, радыё- і радыяцыйнай хіміі і будовы рэчыва.

Заканчваецца навучанне на факультэце абаронай дыпломнай работы, выкананню якой папярэднічае вытворчая практыка на перадавых хімічных прадпрыемствах рэспублікі або ў лабараторыях навукова-даследчых устаноў і педагагічная практыка ў сярэдніх школах.

У час вучобы студэнты маюць магчымасць непасрэдна ўдзельнічаць у навукова-даследчай рабоце, якая праводзіцца супрацоўнікамі кафедр. Гэта, бадай, адна з самых цікавых старонак студэнцкага жыцця, калі студэнт сам становіцца творцай навукі.

Роля хіміі ў народнай гаспадарцы і ў развіцці сучаснага грамадства агульнавядомая. Нам здаецца, што той, хто выбера сваёй спецыяльнасцю хімію, не пашкадуе аб гэтым.

В. ЦІКАВЫ,
намеснік дэкана,
дацэнт.

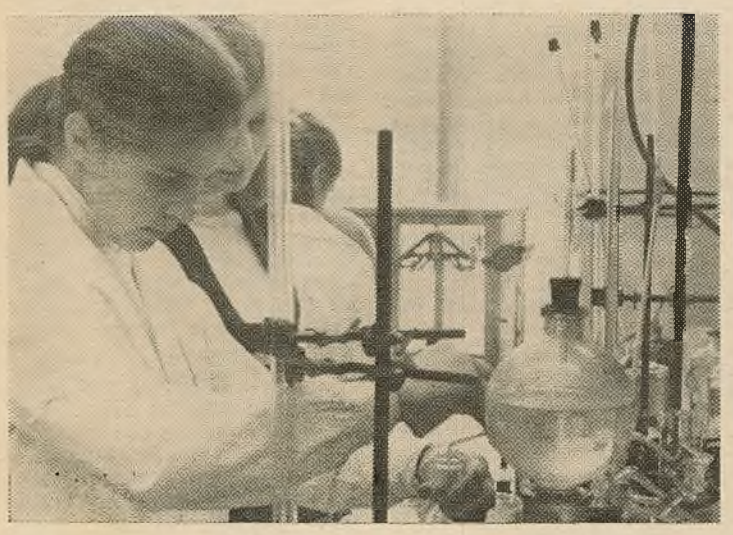

НА ЗДЫМКУ: лабараторныя заняткі па арганічнаму аналізу. Фота Д. ЧАХОВІЧА.

СПЕЦЫЯЛЬНЫ ФАКУЛЬТЭТ ПРЫКЛАДНОЙ МАТЭМАТЫКІ

Спецыяльны факультэт прыкладной матэматыкі —самы малады ва універсітэце. Ён створан восенню мінулага года на базе аспірантуры факультэта таго ж профілю з мэтай паскоранай падрыхтоўкі спецыялістаў па матэматычнаму забеспячэнню электронных вылічальных машын (ЭВМ) і аўтаматызаваных сістэм кіравання (АСК).

Народная гаспадарка нашай краіны з кожным днём усё шырэй і шырэй забяспечваецца ЭВМ і АСК. У сувязі з гэтым на прамысловых прадпрыемствах і ў навуковых установах рэзка ўзрастае запатрабаванне на спецыялістаў-матэматыкаў для паспяховага прымянення гэтай тэхнікі. Асаблівасцю спецыяльнага факультэта прыкладной матэматыкі з'яўляецца тое, што прыём студэнтаў ён праводзіць толькі па накіраванню прадпрыемстваў і арганізацый.

Працягласць навучання на факультэце залежыць ад адукацыі паступаючых. На тэрмін навучання 2 гады прымаюцца па конкурсу асобы ва ўзросце да 40 год, якія маюць вышэйшую фізіка-матэматычную, інжынерна-тэхнічную або эканамічную адукацыю. З тэрмінам навучання 3 гады прымаюцца па конкурсу асобы ва ўзросце да 35 год, якія маюць сярэднюю спецыяльную або незакончаную вышэйшую фізіка-матэматычную, інжынерна-тэхнічную або эканамічную адукацыю. ,

Усе паступаючыя павінны мець не менш чым трохгадовы стаж работы па выбранай у яну або блізкай ёй спецыяльнасці і станоўчую характарыстыку адміністрацыі прадпрыемства. За імі захоўваецца зарплата па ранейшаму месцу работы.

Асобам, якія закончылі факультэт, выдаецца дыплом Белдзяржуніверсітэта па спецыяльнасці «прыкладная матэматыка».

У цяперашні час на першым курсе факультэта вучыцца звыш 100 чалавек. Гэта работнікі прадпрыемстваў г. Мінска і іншых гарадоў нашай рэспублікі. Усе яны ў асноўным паспяхова асвойваюць праграму навучання. Праграма гэта, нягледзячы на сціслы тэрмін вучобы, уключае ў сябе поўны універсітэцкі курс агульнаматэматычных, спецыяльных і грамадскіх дысцыплін.

У бягучым годзе план прыёму спецыялістаў на факультэт значна павялічан. У цяперашні час на прадпрыемствах рэспублікі ідзе адбор спецыялістаў для накіравання іх на спецыяльны факультэт прыкладной матэматыкі.

У. ВОДНЕЎ,
дэкан факультэта,
дацэнт.

ЖУРНАЛІСТЫКІ

Наш універсітэт першым у краіне пачаў падрыхтоўку журналісцкіх кадраў.

Стварэнне факультэта журналістыкі ў цяжкія гады Вялікай Айчыннай вайны (1944 г.) з'явілася доказам вялікай увагі і клопатаў Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада аб уздыме культуры беларускага народа, аб яго высокай ідэйнасці, адданасці справе вялікага Леніна.

Для спецыяльнай падрыхтоўкі журналістаў была ўтворана кафедра тэорыі і практыкі партыйна-савецкага друку. У 1944 г. пачалі вучобу студэнты I, II, III курсаў. У большасці сваёй гэта былыя студэнты КІЖа. У 1946 годзе навучаліся ўжо 143 чалавекі.

Звыш 90 працэнтаў студэнтаў пасляваенных год складалі дэмабілізаваныя воіны, многія мелі вопыт газетнай работы. Першыя 11 журналістаў былі выпушчаны ў 1948 годзе. А за ўсе гады факультэт падрыхтаваў звыш 1400 журналістаў, якія працуюць амаль ва ўсіх шматтыражках, раённых, абласных і рэспубліканскіх газетах, на радыё і тэлебачанні і ў кніжных выдавецтвах.

З году ў год факультэт рос і пашыраўся. Да 1961 года на ім была толькі адна кафедра — тэорыі і практыкі партыйна-савецкага друку, якая вяла ўсе журналісцкія дысцыпліны. Цяпер працуе чатыры кафедры: гісторыі журналістыкі, тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі, тэорыі і практыкі радыё і тэлебачання, стылістыкі і літаратурнага рэдагавання. Стварэнне новых кафедр дазволіла палепшыць якасць падрыхтоўкі журналістаў і разгарнуць навукова-даследчую работу.

Вучэбны план разлічан на пяцігадовы тэрмін навучання. У ім прадугледжваецца значная колькасць гадзін на вывучэнне гісторыі КПСС, палітэканоміі, дыялектычнага і гістарычнага матэрыялізму, гісторыі філасофіі, гісторыі БССР.

Многа ўвагі ўдзяляецца моўным дысцыплінам і літаратуры. Студэнты вывучаюць сучасную рускую і беларускую мовы, рускі і беларускі фальклор, тэорыю літаратуры, гісторыю рускай і беларускай літаратуры, гісторыю зарубежнай літаратуры, адну з замежных моў. Асаблівая ўвага аддаецца вывучэнню беларускай мовы, бо выпускнікі факультэта ідуць працаваць у рэдакцыі беларускіх газет, на радыё і тэлебачанне, перадачы якіх вядуцца на беларускай мове.

Усё навучанне падпарадкавана прафесійнай падрыхтоўцы будучых работнікаў друку, радыё і тэлежурналістыкі. Шмат гадзін у плане адводзіцца тэорыі і практыцы партыйна-савецкага друку, стылістыцы і літаратурнаму рэдагаванню, спецкурсам і спецсемінарам. Студэнты вывучаюць таксама эканоміку прамысловасці і сельскай гаспадаркі, дэталёва знаёмяцца з публіцыстычнай дзейнасцю Маркса, Энгельса, Леніна, а таксама публіцыстаў ленінскай школы.

Студэнты-журналіс т ы вывучаюць машынапіс і фотасправу.

Выкладчыцкую работу па прафіліруючых дысцыплінах вядуць высокакваліфікаваныя спецыялісты. Вучэбная і вытворчая практыка ў рэдакцыях газет, радыё і тэлебачання з'яўляецца неад'емнай часткай усяго навучальнага працэсу.

У падрыхтоўцы журналістаў вялікую ролю адыгрываюць студэнцкія навуковыя гурткі па гісторыі журналістыкі, публіцыстыцы ленінскай школы і сучаснай публіцыстыцы, якія аб'яднаны ў студэнцкае навуковае таварыства. Яно часта сумесна з дэканатам арганізуе сустрэчы з вядомымі публіцыстамі, работнікамі цэнтральных, рэспубліканскіх, абласных і раённых газет, радыё і тэлебачання. Акрамя гэтага, студэнцкае навуковае таварыства выпускае альманах «Творчасць журналіста», у якім друкуюцца навуковыя працы, мастацкія і публіцыстычныя творы студэнтаў у розных жанрах — апавяданні, фельетоны, фотарэпартажы, вершы, нарысы, гумарэскі і г. д.

Р. БУЛАЦКІ,
дэкан факультэта,
дацэнт.

ГІСТАРЫЧНЫ

Гістарычны факультэт складаецца з трох аддзяленняў — гістарычнага, філасофскага і палітычнай эканоміі.

На аддзяленні гісторыі па трох формах навучання вядзецца падрыхтоўка выкладчыкаў гісторыі і грамадазнаўства для навучальных устаноў, навуковых супрацоўнікаў архіваў, музеяў і навукова-даследчых інстытутаў.

Аддзяленне філасофіі рыхтуе выкладчыкаў філасофіі і грамадазнаўства сярэдніх навучальных устаноў. Яго выпускнікі працуюць на партыйнай, камсамольскай, прафсаюзнай рабоце, ва ўстановах культуры, а таксама ў сацыялагічных лабараторыях. Падрыхтоўка кадраў на аддзяленні эдзяйсняецца па дзённай, вячэрняй і завочнай формах навучання.

На аддзяленні палітэканоміі падрыхтоўка кадраў вядзецца толькі па дзённай форме навучання. Гэтае аддзяленне рыхтуе выкладчыкаў палітэканоміі і грамадазнаўства для сярэдніх навучальных устаноў, супрацоўнікаў навукова-даследчых устаноў.

Найбольш падрыхтаваныя выпускнікі факультэта, якія на працягу ўсяго часу знаходжання ва універсітэце спалучалі паспяховую вучобу з грамадскай і навукова-даследчай работай, працягваюць вучобу ў аспірантуры, а пасля заканчэння яе працуюць у вышэйшых навучальных установах.

На факультэце вядуць вучэбную і навуковую работу кафедры гісторыі СССР, гісторыі БССР, новай і навейшай гісторыі, гісторыі старажытнага свету і сярэдніх вякоў, палітычнай эканоміі, а таксама агульнаўніверсітэцкія кафедры грамадскіх навук і замежных моў. На факультэце сфарміраваўся вялікі калектыў высокакваліфікаваных спецыялістаў.

Заняткі са студэнтамі вядуць такія вядомыя вучоныя, як члены-карэспандэнты Акадэміі педагагічных навук СССР прафесары Л. С. Абецэдарскі і С. А. Умрэйка, члены-карэспандэнты АН БССР прафесары І. М. Лушчыцкі, Ус. М. Сікорскі, В. І. Сцяпанаў, прафесары А. М. Кляўчэня, Г. М. Ліўшыц, Р. А. Левін, Ф. М. Нячай, Г. М. Трухноў, Л. М. Шнеерсон, дацэнты М. П. Баранава, А. А. Бірала, В. К. Драчоў, Д. С. Клімоўскі, Д. Б. Мельцар, В. Н. Рабцэвіч, П. З. Савачкін, С. Я. Янчанка і многія іншыя.

Навыкі самастойнага навуковага даследавання студэнты набываюць у навукова-даследчых гуртках, якія працуюць пры кожнай кафедры. Тэматыка даследаванняў ахоплівае найбольш актуальныя і важныя праблемы гісторыі КПСС, айчыннай і зарубежнай гісторыі, марксісцка-ленінскай філасофіі і палітычнай эканоміі.

Вучоба на факультэце — гэта не толькі заняткі ў аўдыторыях. Археалагічная і вытворчая практыка, стажыроўка на прадпрыемствах, у калгасах і саўгасах, у планавых установах, у архівах, музеях і навукова-даследчых інстытутах — важнейшыя элементы адукацыі будучых гісторыкаў, філосафаў і палітэканомаў.

А. ІГНАЦЕНКА,
намеснік дэкана, дацэнт.

НА ЗДЫМКУ: студэнты гістарычнага факультэта вядуць раскопкі ў час археалагічнай практыкі.

Фота А. САПУНОВА.

ПРЫКЛАДНОЙ МАТЭМАТЫКІ

Факультэт прыкладной матэматыкі створан у 1970 годзе і прызначан для падрыхтоўкі спецыялістаў, здольных эфектыўна прымяняць матэматычныя метады і электронныя вылічальныя машыны (ЭВМ) для рашэння важных задач у навуцы, тэхніцы, народнай гаспадарцы, а таксама праводзіць даследаванні па стварэнню аўтаматызаваных сістэм кіравання (АСК) і іх комплексаў.

Прымяненне ЭВМ прывяло да паяўлення новага тыпу матэматыкаў (матэматыкаў-прыкладнікоў), якія, працуючы ў пэўных галінах навукі, тэхнікі, эканомікі, разам са спецыялістамі гэтых галін будуюць і аналізуюць матэматычныя мадэлі розных з'яў і працэсаў.

У цяперашні час на ФПМ займаецца больш 900 студэнтаў, а ў будучым, 1972-1973 навучальным годзе, іх стане больш 1000.

Спецыяльнасць «прыкладная матэматыка» ўключае тры спецыялізацыі: прымяненне сродкаў вылічальнай тэхнікі для рашэння прыкладных задач; матэматычнае забеспячэнне ЭВМ; матэматычнае забеспячэнне АСК.

Студэнты факультэта атрымліваюць глыбокую агульнаматэматычную падрыхтоўку, падрыхтоўку па ЭВМ і праграміраванню, метадах рашэння матэматычных задач, а таксама па раду іншых спецыяльных матэматычных дысцыплін. Яны праходзяць вялікую практыку ў вылічальным цэнтры (ВЦ) факультэта, які аснашчан ЭВМ тыпу «Мінск-22» і «Мінск-32», у ВЦ інстытута матэматыкі АН БССР і іншых устаноў.

Матэматыкі - прыкладнікі, добра знаёмыя з магчымасцямі ЭВМ і методыкай іх прымянення, вучацца самастойна распрацоўваць метады і алгарытмы лічбавага рашэння матэматычных задач, вытворчасці, распрацоўваць і ствараць матэматычнае забеспячэнне ЭВМ і АСК.

Вучэбную і навукова-даследчую работу са студэнтамі вядзе прафесарска-выкладчыцкі састаў сямі кафедр: вылічальнай матэматыкі, метадаў аптымальнага кіравання, матэматычнага забеспячэння ЭВМ, матэматычнага забеспячэння АСК, дыферэнцыяльных ураўненняў, ураўненняў матэматычнай фізікі, вышэйшай матэматыкі, а таксама супрацоўнікі ВЦ факультэта і дзвюх галіновых навукова-даследчых лабараторый.

На факультэце працуе 29 дактароў і кандыдатаў фізіка-матэматычных навук, прафесараў і дацэнтаў, у тым ліку аўтарытэтнейшыя вучоныя, вядомыя сваім вялікім укладам у навуку, шырокай грамадскай дзейнасцю.

На кафедрах факультэта распрацоўваюцца розныя навукова-даследчыя праблемы. Напрыклад, у галіне аптымізацыі дынамічных сістэм, апісваемых нелінейнымі сістэмамі дыферэнцыяльных ураўненняў, у галіне метадаў прыблізных вылічэнняў, аналітычнай, якаснай і асімптатычнай тэорый дыферэнцыяльных ураўненняў, у галіне прымянення эканоміка - матэматычных метадаў і ЭВМ у планаванні і кіраванні вытворчасцю і інш. Кафедры, ВЦ і лабараторыі факультэта разам з тэарэтычнымі рашаюць і канкрэтныя задачы вытворчасці.

Да выканання многіх работ непасрэдна прыцягваюцца і студэнты.

Факультэт цесна звязан з многімі прадпрыемствамі і навукова-даследчымі ўстановамі Мінска. Яны з'яўляюцца базамі вытворчай практыкі нашых студэнтаў. Як правіла, вынікі студэнцкіх дыпломных работ звязаны з рашэннем канкрэтных задач, адлюстроўваюць спецыфіку работ прадпрыемстваў і ўкараняюцца затым у вытворчасць. Большасць студэнтаў-выпускнікоў размяркоўваецца на тыя прадпрыемствы, у якіх выконвалася дыпломная работа.

Студэнцкія гурткі, спецкурсы і спецсемінары, работа на кафедрах і ў лабараторыях дазваляюць студэнтам факультэта акунуцца ў атмасферу навуковых пошукаў, дапамагаюць ім знайсці тое неабходнае кіраванне, якому яны затым прысвячаюць сваё жыццё пасля заканчэння універсітэта.

У гады вучобы студэнты прымаюць удзел у мастацкай самадзейнасці, у спартыўна-масавай і абароннай рабоце.

Тэрмін навучання на факультэце—5 год. На першых двух курсах навучанне праводзіцца па адзінаму для ўсіх студэнтаў плану і адзіных праграмах. Тут асноўная ўвага ўдзяляецца агульнаматэматычнай падрыхтоўцы і праграміраванню. Пачынаючы з трэцяга курса, студэнты выбіраюць сабе вузкую спецыялізацыю і кафедру. Тут побач з працаўжэннем агульнаматэматычнай падрыхтоўкі значнае месца адводзіцца спецыялізацыі.

Навучанне на факультэце заканчваецца абаронай дыпломных работ і здачай экзамена па марксісцка-ленінскай філасофіі.

Спецыялістам, якія закончылі факультэт, прысвойваецца кваліфікацыя «матэматык». Яны накіроўваюцца на работу ў навукова-даследчыя ўстановы, вылічальныя цэнтры і іншыя арганізацыі.

Я. ІВАНОЎ,
дэкан факультэта, прафесар.

ФІЛАЛАГІЧНЫ

Можна з поўнай адказнасцю сцвярджаць, што філфаку належыць рашаючая роля ў развіцці беларускай філалагічнай навукі. За гады свайго існавання ён падрыхтаваў тысячы высокакваліфікаваных спецыялістаў, многія з якіх сталі буйнейшымі вучонымі, пісьменнікамі, дзеячамі народнай адукацыі і беларускай нацыянальнай культуры. Для прыкладу зазначым, што толькі за пасляваенчыя гады факультэт падрыхтаваў звыш чатырох тысяч спецыялістаў у галіне беларускай і рускай філалогіі, больш 100 дактароў і кандыдатаў філалагічных навук. Звыш 100 выпускнікоў факультэта сталі членамі Саюза пісьменнікаў БССР.

Цяпер на філалагічным факультэце (на ўсіх трох формах навучання — стацыянарнай, вячэрняй і завочнай) займаецца каля 2880 студэнтаў. На васьмі кафедрах факультэта працуюць вядомыя вучоныя-філолагі, сярод якіх 11 дактароў філалагічных навук, прафесараў.

Падрыхтоўка кадраў вядзецца па дзвюх спецыяльнасцях: беларускай і рускай мове і літаратуры, рускай мове і літаратуры. Паралельна з чытаннем лекцый па філалагічных, агульнаадукацыйных дысцыплінах з III курса ўводзяцца спецыяльныя заняткі з тым разлікам, каб праца студэнтаў у вызначаным напрамку заканчвалася напісаннем дыпломнай работы. Кіруюць такімі заняткамі, як правіла, вядучыя вучоныя: прафесары М. Г. Булахаў, М. А. Жыдовіч, А. А. Лойка, М. Р. Ларчанка, І. Я. Навуменка, Л. І. Фіглоўская, А. Я. Супрун, Л. М. Шакун і іншыя.

Філфак падтрымлівае цесныя сувязі з многімі універсітэтамі СССР—з Маскоўскім імя М. В. Ламаносава, з Ленінградскім імя А. А. Жданава, з Вільнюскім імя В. Капсукаса, а таксама з многімі вышэйшымі ўстановамі зарубежных краін — з Іенскім універсітэтам імя Ф. Шылера, Варшаўскім універсітэтам і Вышэйшай Кракаўскай педагагічнай школай (ПНР), з Сафійскім універсітэтам (Балгарыя), Люблянскім універсітэтам (Югаславія). Штогод студэнты-філолагі і навуковыя супрацоўнікі факультэта выязджаюць у названыя навуковыя ўстановы, дзе ўдасканальваюць свае веды ў галіне нямецкай, польскай, балгарскай і славенскай філалогіі. У сваю чаргу філфак прымае студэнтаў і выкладчыкаў з ГДР, ПНР, Балгарыі і Югаславіі.

На факультэце паспяхова працуе творчае аб'яднанне маладых літаратараў «Узлёт», якім не першы год кіруе беларускі паэт, прафесар А. А. Лойка. Членамі аб'яднання выпушчана чатыры зборнікі. К 50-годдзю БДУ супрацоўнікамі кафедры беларускай літаратуры, членамі навукова-даследчых гурткоў быў падрыхтаван і выдадзен зборнік «Універсітэт паэтычны», у якім прадстаўлены паэты ўсіх факультэтаў за ўсю універсітэцкую гісторыю.

У. ЛАЗОЎСКІ,
намеснік дэкана, дацэнт.

ГЕАГРАФІЧНЫ

Геаграфічны факультэт заснаван у 1934 годзе.

Сучасны навукова-тэхнічны прагрэс, бурнае развіццё народнай гаспадаркі, адукацыі і культуры краіны, расшырэнне сувязей з замежнымі краінамі ставяць новыя патрабаванні да падрыхтоўкі спецыялістаў-географаў. Географы ўсё шырэй і шырэй прымаюць удзел у рашэнні такіх народнагаспадарчых задач, як комплекснае выкарыстанне прыродных умоў і рэсурсаў, распрацоўка планаў і шляхоў пераўтварэння прыроды буйных рэгіёнаў, вывучэнне сучасных фізіка-геаграфічных працэсаў і іх прагназіраванне, рацыянальнае размяшчэнне вытворчых сіл, вывучэнне вытворча-тэрытарыяльных комплексаў, раённай планіроўкі, размяшчэнне і развіццё гарадоў і населеных пунктаў. Геаграфія вывучае і непаўторныя помнікі прыроды — запаведнікі і заказнікі, снежныя вяршыні і квітнеючыя даліны, бязводныя пустыні і суровыя ландшафты Поўначы.

Студэнты-географы атрымліваюць грунтоўную падрыхтоўку па марксісцка-ленінскай тэорыі. На працягу раду год студэнты вывучаюць сацыяльна-эканамічныя дысцыпліны (гісторыю КПСС, марксісцка-ленінскую філасофію, палітэканомію, навуковы камунізм). На сучасным этапе развіццё геаграфічных даследаванняў немагчыма без шырокага выкарыстання навейшых дасягненняў фізікі, матэматыкі, хіміі, праграміравання і прымянення матэматычных метадаў у геаграфічных даследаваннях. Таму студэнты-географы на першых двух курсах вывучаюць вышэйшую матэматыку, фізіку, хімію. Спецыяльная падрыхтоўка праводзіцца з першага курса. Студэнты вывучаюць

шырокае кола геаграфічных дысцыплін: геадэзію, агульнае землязнаўства. геалогію, метэаралогію і кліматалогію, глебазнаўства і геаграфію глебы, агульную фізічную геаграфію, уводзіны ў эканамічную геаграфію. Спецыялізацыя студэнтаў пачынаецца з трэцяга курса.

Геаграфічны факультэт рыхтуе географаў па дзвюх спецыяльнасцях: фізічная геаграфія і эканамічная геаграфія.

Фізіка-географы спецыялізуюцца ў галіне комплексных даследаванняў прыродных умоў розных раёнаў краіны для сельскагаспадарчых і прамысловых мэт. Пасля заканчэння універсітэта фізіка-географы накіроўваюцца на працу ў праектна-пошукавыя і здымачныя экспедыцыі розных ведамстваў, а таксама ў навуковыя ўстановы і выкладчыкамі геаграфіі ў сярэднія школы.

Спецыялізацыя па эканамічнай геаграфіі дае магчымасць ацаніць сучаснае гаспадарчае выкарыстанне прыродных рэсурсаў і ўмоў асобных раёнаў нашай краіны з мэтай высвятлення перспектыў развіцця і рацыянальнага размяшчэння гаспадаркі і насельніцтва.

Эканоміка-географы накіроўваюцца на працу ў праектныя і планавыя арганізацыі, навукова-даследчыя ўстановы і выкладчыкамі геаграфіі ў сярэднія школы.

У падрыхтоўцы спецыялістаў-географаў вялікая ўвага ўдзяляецца вучэбнай і вытворчай практыцы. Для выканання яе праграмы студэнты выязджаюць у розныя раёны рэспублікі і за яе межы (у Паволжа, Сібір, на Каўказ і Урал, у Карпаты, на Паўночны Захад РСФСР) у саставе экспедыцый і атрадаў, а таксама на экскурсіі пад кіраўніцтвам выкладчыкаў факультэта. Частка студэнтаў праходзіць практыку ў зарубежных краінах.

Побач з вучэбнай і вытворчай практыкай вялікая ўвага ўдзяляецца педагагічнай практыцы ў сярэдніх школах.

У саставе факультэта кафедры: эканамічнай геаграфіі СССР, эканамічнай геаграфіі зарубежных краін, фізічнай геаграфіі зарубежных краін, агульнай геалогіі, глебазнаўства, геадэзіі і картаграфіі. Педагагічную работу вядуць высокакваліфікаваныя спецыялісты. Сярод іх 9 прафесараў, дактароў навук і 26 дацэнтаў і кандыдатаў навук.

На факультэце ёсць дзве навукова-даследчыя лабараторыі (меліярацыі ландшафтаў і азёразнаўства), вучэбная геаграфічная станцыя і вялікі геолага-мінералагічны музей, дзе экспануюцца мінералы і пароды Беларусі, Урала, Каўказа, Крыма і многіх іншых раёнаў Савецкага Саюза.

Пры ўсіх кафедрах працуюць навукова-даследчыя гурткі, дзе студэнты пад кіраўніцтвам прафесараў і дацэнтаў вядуць навуковыя даследаванні раду важных пытанняў эканамічнай і фізічнай геаграфіі.

Асобам, закончыўшым геаграфічны факультэт, прысвойваецца кваліфікацыя «географ, выкладчык геаграфіі».

М. РАМАНОЎСКІ,
дэкан факультэта, прафесар.

НА ЗДЫМКУ: студэнты геаграфічнага факультэта на занятках па картаграфіі.

Фота Д. ПРЭСА.

ПАДРЫХТОЎЧАЕ АДДЗЯЛЕННЕ

20 жніўня 1969 года ЦК КПСС і Савет Міністраў СССР прынялі пастанову аб арганізацыі падрыхтоўчых аддзяленняў пры вну краіны «з мэтай павышэння ўзроўню агульнаадукацыйнай падрыхтоўкі рабочай і сельскай моладзі і стварэння ёй неабходных умоў для паступлення ў вышэйшыя навучальныя ўстановы».

На падрыхтоўчыя аддзяленні прымаюцца асобы з закончанай сярэдняй адукацыяй з ліку перадавых рабочых, калгаснікаў і дэмабілізаваных з радоў Узброеных Сіл СССР па накіраваннях прамысловых прадпрыемстваў, будоўляў, арганізацый транспарту і сувязі, геалагічных арганізацый, саўгасаў і камандавання воінскіх часцей. Асобы, якія накіроўваюцца на вучобу, павінны мець бесперапынны стаж практычнай работы на працягу апошняга года на даным прадпрыемстве (у калгасе) у якасці рабочага або калгасніка.

Заняткі працягваюцца з 1 снежня па 1 жніўня. Усе паспяхова здаўшыя выпускныя экзамены залічваюцца на вучобу ў вну.

На такой аснове ў 1969 годзе было створана і працуе падрыхтоўчае аддзяленне пры універсітэце. Цяпер тут рыхтуецца трэці выпуск. 144 перадавыя рабочыя, калгаснікі і дэмабілізаваныя настойліва рыхтуюцца стаць біёлагамі, хімікамі, матэматыкамі, фізікамі. Многія з іх мараць пасля заканчэння універсітэта вярнуцца ў тыя калектывы, якія накіравалі іх вучыцца.

У бягучым годзе падрыхтоўчае аддзяленне рыхтуецца прыняць 175 чалавек на факультэты: хімічны, біялагічны, фізічны, матэматычны, гістарычны, юрыдычны, геаграфічны, філалагічны, журналістыкі.

Універсітэт гасцінна адкрывае дзверы для перадавой моладзі і гаворыць ёй: «Сардэчна запрашаем!»

А. КАЖУШКОЎ,
загадчык падрыхтоўчага аддзялення, дацэнт.

АБ'ЯВА

Усім абітурыентам неабходна прадставіць даведку аб стане здароўя (форма 286), запоўненую ў паліклініцы па месцу жыхарства. У даведцы павінны быць указаны ўсе даныя аб зробленых прывіўках (дата прывіўкі, доза, серыя).

Калі ў даведцы не будзе гэтых даных, то прывіўкі паўторна будуць зроблены ва універсітэце.

ПАЛІКЛІНІКА БДУ.

Рэдактар А. А. НІКОЛЕНКА.

АТ 02766
Заказ 650.

Наш адрас: Мінск, Універсітэцкі гарадок, галоўны корпус, п. 106. Тэлефон — 22-07-19.
Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КПБ. Тыраж 2 000 экз.